

Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon ohjausryhmä

Kokous 28.5.2021

Aika: perjantaina 28.5.2021 klo 13–15

Paikka: Zoom-etäkokoushuone <https://cscfi.zoom.us/j/66066440291>

Kutsutut:

- Jukka Haapamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö, puheenjohtaja
- Ulla-Maija Forsberg, Tieteellisten seurain valtuuskunta
- Tuula Hämäläinen, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, varahenkilö Sanna Marttinen
- Juha Herrala, Tampereen yliopisto
- Nina Hyvönen, Kansalliskirjasto
- Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulu
- Mira Juppi, Savonia ammattikorkeakoulu
- Matti Kajaste, opetus- ja kulttuuriministeriö ESTE
- Pekka Karhula, Helsingin yliopisto
- Anna-Kaarina Linna, Turun yliopisto
- Aila Louhelainen, Oulun yliopisto
- Anssi Mälkki, Helsingin yliopisto
- Johanna Moisio, Tieteentekijöiden liitto
- Petri Mäntysaari, Hanken Svenska handelshögskolan
- Susanna Nykyri, Tampereen yliopisto
- Soile Ollila, Business Finland
- Jussi-Pekka Pispala, Tampereen yliopisto
- Jaakko Riihimäki, Suomen ammattikorkeakoulujen tietohallintojohtajien Aapa-verkosto, varajäsen Sari Laaksonen
- Mari Riipinen, Turun yliopisto
- Tomi Rosti, Itä-Suomen yliopisto, varahenkilö Leena Huiku
- Janne Salminen, Hämeen ammattikorkeakoulu
- Kalle-Antti Suominen, Turun yliopisto
- Liisa Suvikumpu, Säätöt ja rahastot ry
- Laura Taajamaa, Suomen Akatemia, varajäsen Otto Auranen
- Hanna-Mari Puuska, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy, sihteeri
- Walter Rydman, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Tiina Strengell, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Asialista

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja Jukka Haapamäki avasi kokouksen klo 13.01. Hyväksyttiin työjärjestys.

2. Järjestäytyminen Liite 1

Ohjausryhmän jäsenet esittäytyivät. Haapamäki esitteli ryhmän tehtävät ja kokouskäytännöt Liitteen 1 mukaisesti:

- Tiedejatutkimus.fi:n ohjauksen lisäksi ohjausryhmän tehtävänä on toimia koordinoivana ja keskustelevana elimenä.
- Kukin jäsen edustaa erityisesti viiteryhmänsä (esim. FinnARMA-työryhmä). Ohjausryhmä on pyritty kokoamaan siten, että edustettuna olisi mahdollisimman laajasti osaamista ja sidosryhmiä.
- Todettiin, että kokouksia tulee olemaan noin 6 vuodessa pääsääntöisesti etäyhteyksillä. Kuitenkin myös fyysisilläkin kokouksilla on omat hyötynsä, joten tilanteen salliessa järjestetään 1-2 lähitapaamisesta työpajamuodossa.
- Kukin osallistuja nimeää iutselleen viiteryhmänsä edustavan varahenkilön. Varahenkilön nimen voi lähettää sihteeristölle sähköpostilla (tiedejatutkimus@csc.fi).
- Kokouskutsut ja materiaalit pyritään lähettämään jatkossa hyvissä ajoin etukäteen, jotta näihin liittyen voi pyytää kommentteja omilta viiteryhmillään.
- Tutkimustietovarannolla oli aiemmin kaksitasoinen ohjausrakenne. Nyt on päädytty yksinkertaisuuden vuoksi yhden ryhmän malliin. Palvelu on jo vakiintunut, joten tarvetta ei enää johtoryhmän tyyppiselle ryhmälle.
- Ohjausryhmän lisäksi hyödynnetään asiantuntijaryhmiä, esimerkkinä Tutkijan tiedot –työryhmä.
- Tutkimustietovaranto ja tähän liittyvät asiat koskevat montaa ja monenlaista sidosryhmää ja pidettiin tärkeänä, että joukko pidetään tiiviinä ja että kehitysehdotukset ovat riittävän konkreettisia, ettei kehitystyö rönsyile liikaa.

Ohjausryhmä merkitsi tehtävät ja kokouskäytännöt tiedoksi.

3. Tilannekatsaus Liite 2

Puuska ja Strengell esittelivät tutkimustietovarantohankkeessa tehtyä työtä sekä kehityssuunnitelmaa ja Haapamäki kertoi erillislain etenemisestä Liitteen 2 mukaisesti.

Keskustelu:

- Kysyttiin, missä muodossa tutkijat on tarkoitus tuoda ja miten erotellaan etunimi-sukunimi-kaimat toisistaan? Kerrottiin, että tutkijat erotetaan tutkijatunnisteen – ORCIDin perusteella.
- Kommentoitiin, että ORCID-tunnuksen luonti on vapaaehtoinen, joten sitä ei ole kaikilla tutkijoilla. Kysyttiin myös, eivätkö tutkijan tiedot eivät siirry, ellei hän ole rekisteröinyt ORCID-tunnusta ja ilmoittanut sitä korkeakoululle. Todettiin, että näin toimitaan, koska tietoja ei voida yhdistää tutkijaan ilman ORCID-tunnistetta. Luodakseen profiiliin tutkijan ei tarvitse olla affilioituneena organisaatioon, vaan profiiliin voi tehdä pelkällä ORCID-tunnisteella.
- Todettiin, että kansainväliset yhteistyötahot ovat tärkeitä ja ohjausryhmä on hyvä kanava sidosryhmien väliseen tiedonvälitykseen.
- Kommentoitiin, että ORCIDin tietojen ylläpitämiseen kohdistuu tutkijoille eri suunnista kannustimia. Haasteena voi olla huolehtiminen siitä, että tieto on ajantasaista.
- Kommentoitiin, että tutkimusinfrastruktuurien tiedot eivät ole tiedejatutkimus.fi -portaalissa kaikilta osin ajan tasalla, esimerkiksi tiekartalle merkityt infrat eivät välttämättä enää ole tiekartalla. Portaalin uskottavuuden kannalta on tärkeää pitää huolta tietojen laadusta. Mainittiin, että vastuu tiedon oikeellisuudesta on tiedon toimittajilla, joskin myös CSC:n puolesta tietojen ajantasaisuutta pyritään edistämään yhteydenpidolla tiedontoimittajiin.
- Kysyttiin, edustaako ohjausryhmä asiakaskuntaa, jolle hanketta tehdään. Vastattiin, että ohjausryhmä edustaa sekä asiakkaita että tiedon tuottajia. Palvelulla on kuitenkin monia muitakin asiakkaita ja käyttäjiä, kuten suuri yleisö, tutkimusorganisaatiot, rahoittajat ja tutkijat. Ohjausryhmän tärkeä tehtävä on ottaa kantaa siihen, mihin suuntaan palvelua edistetään. Yksityiskohtaista ohjausta projekti saa lisäksi OKM:ltä ja erillisistä ryhmistä.
- Kysyttiin tutkijoiden kansainvälisten ISNI-tunnisteiden käytöstä. Tuleeko tietovarantoon ISNI-tunnisteita jotain kautta ja onko tutkijan mahdollista antaa ISNI ORCIDin sijaan? Kerrottiin, että tietomallissa on paikka ISNI-tunnisteelle ja tietoja voidaan mahdollisesti myöhemmin senkin avulla yhdistää. ORCIDista poiketen ISNI –tunnistetta tutkija ei kuitenkaan voi itse hallinnoida tai sillä ei voida tunnistautua.
- Kommentoitiin, että olisi mielekästä myös, että esim. korkeakoulut voisivat rajapinnan kautta hakea tietovarannosta esim. julkaisutietoja "rikastettuna" omiin järjestelmiinsä. Mainittiin, että tämä toiminnallisuus on tulossa tutkimustietovarantoon.
- Kerrottiin, että Aurora-tietokannan ja tutkimustietovarannon yhdistämiseen liittyen on tulossa palaveri Säätiot ja ragastot ry:n sekä UNIFIn ja ARENEn kanssa.

4. Infrastruktuurien määrittelyn työryhmä Liite 3

Walter Rydman esitteli Liitteen 3 mukaisesti.

Keskustelu:

- Aiempaan infratietojen laatua koskevaan kysymykseen liittyen kerrottiin, että osa infrastruktuuritiedoista ovat tuotu vanhasta TIPAn (Tutkimusinfrastruktuurien tietopankki) –palvelusta ja sen vuoksi ne eivät ole täysin ajantasalla. Organisaatioita on pyydetty päivittämään omia tietojaan.
- Ehdotetaan perustaa on työryhmä infrastruktuurien tietojen ylläpitoon liittyen. Infrastruktuurien tiedoista tutkimustietovarannossa on keskusteltu jo Finn-ARMA:n infrastruktuurityöryhmässä, mutta konkreettisen kehitystyön tueksi Finn-ARMA:n työryhmä on liian laaja.
- Seuraavana vaiheena on hakea tehokas joukko miettimään asiaa.
- Kommentoitiin, että työryhmän perustaminen on hyvä idea ja vaatii käsittelyä. Infrat ovat paljon muutakin kuin laitteet ja infrastruktuurin pitäisi sisältää aina myös palvelun.
- Kommentoitiin, että tutkimustietovarantoon ei toivota koottavan listaa laitteista vaan yliopistojen omalla tiekartalla olevia infrastruktuureja.
- Suomen Akatemialta kommentoitiin, että SA:n infratyöryhmässä on oltu innolla mukana liittymään ryhmään.
- Ryhmä saa kannatusta ja tehtävälista näyttää hyvältä. Työryhmän työssä otetaan huomioon mainitut ehdotukset.

5. Tutkimustietovarannon tietomallimuutosten hyväksyminen [Liite 4](#)

- Tutkimustietovarannon tietomalli kuvaa käsitteet ja niiden yhteydet.
- Tietomalli löytyy osoitteesta <https://tietomallit.suomi.fi/model/ttv>
- Osa nyt ehdotettavista muutostarpeista on käyty läpi FinnARMA:n tietomalliryhmässä.
- Ehdotettavat muutokset:
 - Affiliaation tyyppi muutetaan vapaaehtoiseksi
 - Kysyttiin, onko harkittu sitä, että affiliaation tyyppiin osalta luotaisiin kansallinen koodisto? Kerrottiin, että asiasta on keskusteltu, mutta tämä pitäisi lisätä myös tiedon tuojien organisaatioiden järjestelmiin, jonka vuoksi sitä ei ole toteutettu.
 - Koulutus –luokan tunniste poistetaan
 - Lisätään tutkimusaineistot tietomalliin ja tuodaan sisältö seuraavaan kokoukseen hyväksyttäväksi
- Ehdotettiin, että päätös aineisto-luokan lisäämisestä tehtäisiin vasta sitten kun luokalle on määrittely.
- Toivotaan materiaalin toimitusta erityisesti päätösasioiden suhteen aiemmin, jotta muutokset voidaan. Toivottiin myös, että jatkossa tietomalliasiat voitaisiin käsitellä ensimmäisenä.
- **Päätösehdotus kahden ensimmäisen muutoksen (Tietomallin muutokset Affiliaation tyyppiin ja Koulutus –luokan tunnisteeseen) osalta hyväksyttiin.**
- **Aineistojen tietomallin osalta päätöstä siirrettiin seuraavaan kokoukseen, jolloin esitellään aineistojen tietomallin määrittely.**

6. Muut asiat

- Ei muita asioita

7. Seuraavat kokoukset

- Seuraava kokous pidetään syyskuussa. Päätetään syksyn kokousten ajankohdat Doodle-kyselyn pohjalta.

8. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00